Ulkoasiainministeriö NEUVOSTORAPORTTI UM2017-01403

TUO-10 Ritola Leena(UM), Akola Marjut, Selin Sanna

15.12.2017

Asia

Ulkoasiainneuvosto kauppaministerikokoonpanossa 13.12.2017 (Buenos Aires)

Kokous

Ulkoasiainneuvosto kauppaministerikokoonpanossa hyväksyi neuvoston päätelmät WTO:n 11. ministerikokouksen tuloksista. Tulokset jäivät alle odotusten. Työtä jatketaan WTO-pohjalta useanvälisesti monissa aiheissa, mutta sitovia päätöksiä ei saatu aikaan – pitkälti Yhdysvaltojen ja Intian vastustuksesta johtuen. Ministerit saivat myös tilannekatsauksen vapaakauppaneuvotteluihin Mercosurin kanssa.

PJ (Viron ministeri Palo) totesi kauppaministereiden päätettäväksi tuodun neuvoston päätelmät (15086/1/17 REV1) WTO:n 11:n ministerikokouksen lopussa.

KOM (kauppakomissaari Malmström) kertoi WTO:n ministerikokousneuvottelujen tuloksista. MC11:ssä ei onnistuttu neuvottelemaan sitovia päätöksiä mistään neuvotteluaiheesta. Kyse ei ollut EU:n sitoutumisesta. Komissaari Malmström oli erityisen pettynyt siitä, ettei edes laittoman kalastuksen kieltämisestä saatu päätöstä. Intia ja Etelä-Afrikka olivat kaikkein vastahakoisimmat maat kaikissa neuvotteluaiheissa ja estivät päätöksenteon monissa aiheissa. Yhdysvallat ei ollut sitoutunut neuvotteluihin ja torjui ratkaisuehdotuksen elintarvikkeiden varastoinnista ruokaturvan tarpeisiin (PSH). Tämä oli yksi harvoista aiheista, josta odotettiin neuvottelutulosta. Pysyvä ratkaisu PSH:sta oli Intialle kynnyskysymys edetä muissa aiheissa.

Vaikka neuvottelutulos oli suuri pettymys EU:lle ja monille muille WTO-jäsenille, niin työtä tulee jatkaa MC11:n jälkeen pienryhmissä Genevessä. Jatkotyö tulee olemaan läpinäkyvää ja kaikille jäsenille avointa. Yhteislausumia (*joint statement*) annettiin useassa aiheessa halukkaiden maiden ryhmissä. EU on mukana seuraavissa yhteislausumissa: sähköinen kauppa, palvelujen kotimainen sääntely, epävirallisen työohjelman perustaminen mikro- ja pk-yrityksille sekä investointien helpottaminen kehitykselle. Näiden osalta täytyy tutkia voitaisiinko saada MC11:n jälkeisessä työssä neuvoteltua yhteisiä sääntöjä. Neuvottelujen ulkopuolisena aiheena 119 maata on allekirjoittanut yhteisjulistuksen naisten voimaanuuttamisesta (trade & gender).

Jäsenmaat antoivat tukensa KOM:lle ja kiittivät sitä väsymättömästä työstä. Yleisesti oltiin pettyneitä tuloksiin, mutta hyväksyttiin, ettei enempää voitu saavuttaa. Jotkut katsoivat, ettei WTO:n tulevaisuus näytä nyt kovin valoisalle.

Monissa asioissa on menty takapakkia. Yksi jäsenmaa esitti, että WTO:n pitäisi keskittyä enemmän alkuperäiseen rooliinsa, eli vapaakaupan edistämiseen ja jättää kehityspolitiikka, kestävä kehitys ja ilmastopolitiikka muille foorumeille pohdittavaksi. EU:n aktiivinen rooli myös MC11:n jälkeisessä työssä on tärkeää. Muiden haluttomuus sitoutua ei saa estää halukkaita etenemästä. Useanvälisten ratkaisujen mahdollisuutta (plurilateraalit) olisi myös syytä alkaa pohtia. Eräät ihmettelivät, että digitalisoituvassa maailmassa ei edes sähköisen kaupan säännöistä päästä sopimukseen. Eräät jäsenmaat korostivat oikeanlaisen viestinnän tärkeyttä neuvotteluista. EU:ta ei tule nähdä syntipukkina neuvottelujen kaatumisessa.

Vastauspuheenvuorossaan Malmström totesi, että useanvälisiä neuvotteluja voidaan harkita rintarinnan monenvälisten kanssa. Komissio oli saanut juuri samanaikaisesti tiedon, että Yhdysvallat oli estänyt ratkaisun löytämisen myös maataloudessa. Tätä voidaan pitää erittäin huonona, vaikkei yllätyksettömänä, uutisena. WTO:n riitojenratkaisun valituselimen tuomarinimityksiin ei kahdenvälisissä keskusteluissa Yhdysvaltojen kanssa löytynyt edelleenkään ratkaisua.

EU–Mercosur vapaakauppasopimus

Osa jäsenmaista käytti puheenvuoron myös Mercosur-vapaakauppaneuvotteluista. Eräät varoittelivat siitä, että, jollei sopimusta saada nyt aikaiseksi pian, niin mahdollisuuden ikkuna sulkeutuu. On ollut pettymys, ettei neuvotteluja pystytty saamaan poliittisella tasolla Buenos Airesissa valmiiksi, vaikka paikalla oli kaikki Mercosur-maiden päämiehet. Yksi jäsenmaa ehdotti, että asetettaisiin takaraja neuvotteluille tammikuun loppuun. Mitä kauemmin odotamme, sitä hankalammaksi sopimukseen pääseminen käy. Yksi jäsenmaa povaili jo pahinta: Mercosur-sopimus on nyt tapettu, kun sopimukseen ei päästy. Eräät jäsenmaat korostivat, että sopimuksen sisältö on vauhtia tärkeämpää. Sisältö ei vielä ole hyväksyttävissä. Yksi jäsenmaa korosti, että kansalaisten huoliin on pystyttävä vastaamaan, muuten sopimusta ei tule. Työtä on jatkettava, jotta jäsenmaiden sensitiivisyydet voidaan paremmin huomioida.

Vastauspuheenvuorossaan Malmström vakuutteli, että Komissio on tehnyt ja tekee edelleen kovasti töitä, jotta hyvä sopimus saadaan aikaiseksi. Jäsenmaiden sensitiivisyydet on otettu huomioon ja Mercosurin on tultava vielä vastaan monissa auki olevissa asioissa, kuten meriliikenne, tekniset kaupanesteet, SPS ja alkuperäsäännöt.

Neuvoston päätelmien hyväksyminen

Jäsenmaat hyväksyivät neuvoston päätelmien ns. toisen osan kolmella pienellä muutoksella, jotka PJ esitti hyväksyttäväksi itse kokouksessa. Lopullinen versio päätelmistä löytyy tunnuksella 15719/17.

Suomen edustajat

Similä/UM, Akola/UM, Selin/EUE

Asiakirjat

Mainittu tekstissä

Liitteet

Viite

Asiasanat	kauppapolitiikka, Mercosur, UAN Ulkoasiainneuvosto, WTO, WTO ministerikokous, Kauppapoliittinen komitea
Hoitaa	**UM**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PE, PLM, SM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VNK, YM